

Umumî hıfzıssıhha kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bir maddesinin kaldırılması hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı : 20 . VI . 1942 - Sayı : 5137)

No.
4255

Kabul tarihi
15 . VI . 1942

BİRİNCİ MADDE — Umumî hıfzıssıhha kanununun 31, 33, 34, 35, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 52, 63, 229, 234 ncü maddeleri aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Madde 31. — Bir Türk limanından diğer bir Türk limanına veya ecnebi limanlarından bir Türk limanına gelen her gemi hareket ettiği limandan bir sıhhat patentesi almakla mükelleftir.

Madde 33. — Türk gemilerinin patenteleri üzerinde konsolosluk vizesinin bulunmasını mecburi kılan memleketlere mensup gemilerin Türk limanlarına ihtilât etmek üzere geldikleri ve hareket limanlarında Türk konsolosu mevcut bulunduğu takdirde bunların patenteleri üzerinde konsolos vizesi bulunması mecburidir.

Madde 34. — Patenteyi hâmil olmaksızın boğazlara gelen transit gemilerin gösterecekleri sıhhi beyanname veyahut uğradıkları ecnebi limanlarından aldıkları gümrük veya liman permilerinde o limanın sıhhi durumu hakkında salâhiyet sahibi makamlar tarafından verilmiş sıhhi meşruhat patente yerine kaim olur.

Madde 35. — 33 ncü maddede zikredilen vizelere mukabil mahsus kanun mucibince alınacak resimler konsolosluklar tarafından ve konsolos bulunmayan limanlardan vizesiz olarak gelen gemilerden de muvasalât limanlarında mahallî hükümet memurları tarafından tahsil olunur.

Madde 38. — 37 nci maddede zikredilen hastalıklardan hariçten gelmiş olmadığı tahakkuk eden kolera veba ve sarı humma vakalarıyla çiçek ve lekeli humma salgınlarının zuhurunu bildiren patenteler ile mebedinde temiz olduğu halde Türkiye limanlarından birine gelinceye kadar seyahat müddeti esnasında geminin sıhhi durumunda vukua gelen değişiklik dolayısıyla evsafı değişen patenteler bulaşık addolunur.

Madde 40. — Ecnebi limanlarından gelen teknil gemiler ilk vâsil oldukları Türk limanında ve munhasıran Türk limanları arasında muntazam sefer yapan millî yolcu gemileri ise ilk hareket ettikleri ve vardıkları son Türk limanlarında sıhhi muameleye (sıhhi istintak, pratika, patente veya vize almak) tabi olup aynı seferde uğrayacakları diğer Türk limanlarında içlerinde bulaşık hastalıklardan musap veya ölü bulunmamak şartıyla tekrar sıhhi muameleye (pratika ve vize) tabi tutulmadan serbestçe yolcularını çıkarır ve hareket ederler; şu kadar ki, vapurun sıhhi durumunu tevsik için gemi tabibi veya sıhhat memuru nümunesine uygun bir bülteni doldurarak limanda sahil sıhhiye idaresine göndermekle mükelleftir.

Muntazam seferler yapan vapurlar haricinde kalan diğer büyük ve küçük bütün gemiler sahil sıhhiye teşkilâtı bulunan her Türk limanında sıhhi muameleye tabi olup sahil sıhhiye teşkilâtı bulunmayan limanlarda yalnız hareketlerinde vize almakla mükellef tutulur.

Ancak Türk veya ecnebi limanlarından gerek Akdeniz veya Karadeniz boğazlarına vâsıl olan teknil gemiler, transit olarak geçseler dahi, olbapta mevzu hükümler dairesinde boğazlarda sıhhi muameleye tabi olurlar.

Madde 41. — Ecnebi limanlardan ilk Türk limanına vâsıl olan gemilerle boğazlarda sıhhi muameleye tabi tutulan gemiler muvasalâtları akabinde ve talimatnamelerle tâyin olunan saatlerde Hudut ve sahiller sıhhat umum müdürlüğü tabip veya memurları tarafından ziyaret ve patenteleri ile sıhhi vaziyetleri tetkik olunur. Bu memurlar tarafından serbest pratika verilmedikçe gemilere başkalarının girmesi ve gemilerden 47 nci maddede mezkûr talimatname hükümleri haricinde kimsenin çıkması memnudur.

Buharlı veya motörlü alelûmum şilepler, boğazlar hariç olmak üzere uğradıkları bütün Türk limanlarında ve diğer yelkenli, motörlü veya kürekli bilûmum deniz nakil vasıtaları ise hem boğazlarda ve hem uğradıkları teknil Türk limanlarında sıhhi muamelelerini karada sahil sıhhiye dairesinde veya bu vazifeyi gören makama müracaatla yaptırırlar.

Madde 42. — Kaza, fırtına veya ahvali fevkalâde sebebiyle bir limana ilticaya mecbur olan gemiler dahi patentelerini veyahut 35 nci maddede yazılı vesikaları mevcut olduğu takdirde göstermeğe ve o limandan hareketlerinde vize almağa mecburdurlar. Bu gemiler sahil sıhhat memurlarının murakabesi altında limanda kalıp ihtiyaçlarını da temin edebilirler.

Madde 43. — Türk limanlarına gelen ecnebi harp gemileriyle ecnebi donanmalarına mensup muavin sefineler ve hükümdarları, Devlet Reislerini ve Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetini ziyarete gelen zatları hâmil hususi yatlar ve gemiler patente ibrazına mecbur değildirler. Kara ile ihtilât etmek ve serbest pratika almak istedikleri takdirde behemehal sıhhi muameleye ve icabında sıhhi tedbirlere tabi tutulurlar.

Madde 44. — Türk harp sefineleri ve ticaret ile münasebeti olmayıp Hükûmete ait bulunan sair gemiler munhasıran hizmetlerine ait işler için Türk limanları arasında seyrisefer ettikleri ve hiç bir bulaşık limana uğramadıkları ve yolcu, asker ve sair eşhas nakleylemedikleri takdirde Türk limanlarına girip çıktıkları zamanlar sıhhi muameleye tabi değildirler. Fakat gemi içinde sâri hastalık zuhur ettiği takdirde bu gemilerin kaptanları muvasalât limanlarındaki hudut ve sahiller sıhhat memurlarına haber vermeğe mecburdurlar. Bu takdirde tıbbi muayene yapılmadan ve serbest pratika verilmeden kara ile ihtilât edemezler. 37 nci maddede zikredilen hastalıklarla bulaşık limanlardan gelen bu nevi gemiler sair ticaret sefineleri hakkındaki hükme tabidirler.

Madde 45. — Türk limanlarından birinde sâri hastalık zuhur ederse Sıhhat ve içtimai muavenet vekâletinin emriyle bu limandan hareket eden teknil gemiler, mütaakiben uğrayacakları Türk limanlarında ihtilâttan evvel sıhhi muayeneye tabi tutulurlar.

Madde 46. — 43 ve 44 ncü maddelerde zikredilen gemilerle ve küçük mesafelere gidip hiç bir yere uğramıyarak avdet eden tenezzüh, balıkcı ve süngerci ve tahlisiye gemileri müstesna olmak üzere Türkiye limanlarından ihtilât ederek çıkan her Türk ve ecnebi gemisi bir sıhhat patentesini hâmil olur.

Madde 52. — Bütün Türkiye limanlarında sıhhi muamele ifası Hudut ve sahiller sıhhat umum müdürlüğü memurlarına aittir. Bunların bulunmadığı mahallerde Sıhhat ve içtimai muavenet vekâletinin göstereceği lüzum üzerine, Hükûmet

veya belediye tabipleri, liman reisleri veyahut nahiye müdürleri ile gümrük memurları kanun ve nizam ve talimatnameler hükümleri dairesinde sıhhi müdafaaya terettüp eden vazifeleri ifa ederler.

Madde 63. — Limanlarda gemilere sıhhat patentesi vermekle mükellef sahil sıhhat memurları veya teşkilât bulunmayan mahallerde sahil sıhhiye işlerine bakmakla mükellef memurlar 57 nei maddede yazılı hastalıklardan ancak kolera, vebaya ait hakikî vakaları ve çiçek ve lekelihumma salgın halinde ise zuhur eden vakaları limanlardan hareket edecek bilûmum gemilerin sıhhat patentelerine işaret ederler.

57 nei maddede yazılı sair hastalıkların ancak salgın halini aldıkları zamanlarda ve Sıhhat ve içtimai muavenet vekâletinden verilecek emir üzerine tahakkuk eden vaka adedleri hakkında da patentelere şerh verilir.

Madde 229. — Kolera, veba, çiçek, şarbon, cüzam ve ruam hastalıklarından vefat edenlerin nakli memnu olduğu gibi kolera, veba, çiçek veya lekelihumma hastalıklarından vefat etmiş olanların bir sene geçmedikçe mezardan çıkarılarak başka bir mahalle nakilleri de memnudur.

Madde 234. — Ecnabi memleketlerden getirilen ölülerin nakline müsaade edildiğini ve naklinde sıhhi mahzur bulunmadığını tevsik için mahallî idareden verilmiş ölü nakil vesikası ibraz edilmesi mecburidir.

İKİNCİ MADDE — 1593 sayılı Umumî hıfzıssıhha kanununun 32 nei maddesi ilga edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanunun hükümlerini yürütmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

16 haziran 1942

<i>Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	16 . VI . 1942 ve 1/234
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhur Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	16 . VI . 1942 ve 4/427
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa
	:	5 12
	:	25 202
	:	26 115:117,179:181